

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการคุ้มครองดูแลเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการป้องกันเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการช่วยเหลือเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษา
ของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

คำถามในการวิจัย

1. การป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ
มีวิธีใดบ้าง
2. ครูและนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องมีวิธีการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศอย่างไร

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร
ประชากรในการวิจัยคือผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่ได้รับการดูแลในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.1 ตัวผู้วิจัย
  - 2.2 แบบสอบถาม ใช้สอบถามผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูฝ่ายปกครอง
หรือ ครูฝ่ายกิจการนักเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครอง หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการ
นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกส่งละเมิดทางเพศ (ครู แพทย์ ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก และผู้ค้นพบปัญหา

2.4 แนวทางการสังเกต ใช้สังเกตผู้ที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในขณะที่อยู่ในโรงเรียนและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก คือครู และเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และติดตามปีให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับมา

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตและไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.3 แนวทางการสังเกต ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตและขอความร่วมมือไปยังสถานที่หรือองค์กรที่มีกลุ่มตัวอย่างอยู่เพื่อขอสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ

4. การตรวจสอบข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 การสังเกตสังเกตพฤติกรรมทั่วไปของครูทั้งในและนอกห้องเรียนและเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กในเวลาที่แตกต่างกัน และจดบันทึกข้อมูลอย่างละเอียด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจากกรอบแบบสังเกต

4.3 การสัมภาษณ์สร้างแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานของนักวิชาชีพนั้น ๆ

4.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลอีกครั้งโดยการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในแนวคำถามเดิมจากข้อมูลที่สังเกตได้และสังเกตเพิ่มเติมตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อให้ตรงกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 แบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

5.2 แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต นำข้อมูลที่ได้มาประเมินด้วยตนเอง

ข้อมูลที่ได้ทั้งหมด ผู้วิจัยนำมาแปลผลและวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย

6. การนำเสนอข้อมูล

การเขียนรายงานการวิจัย ผู้วิจัยเขียนรายงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีลักษณะดังนี้

6.1 เสนอข้อมูลที่เป็นจำนวนสถิติ ตัวเลข นำเสนอในรูปตาราง แผนภูมิ หรือผ่านภาพตามความเหมาะสมและลักษณะของข้อมูล

6.2 เสนอข้อมูลโดยวิธีการบรรยาย ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลส่วนใหญ่ของการวิจัยครั้งนี้

6.3 การเขียนรายงาน ผู้วิจัยเขียนเป็นรายงานเบื้องต้นก่อนเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้ว่าเพียงพอตามที่กำหนดหรือไม่แล้วจึงหาข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป แล้วจึงเขียนรายงานเป็นฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการป้องกันเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่าโรงเรียนไม่ได้กำหนดมาตรการ กฎ ระเบียบในการป้องกันนักเรียนจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศเนื่องจากในโรงเรียนยังไม่ปรากฏว่ามีนักเรียนถูกล่วงละเมิด ถ้าหากมีการกำหนดเป็นมาตรการ กฎ ระเบียบขึ้นมาอาจก่อให้เกิดนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศขึ้นมาได้ และมาตรการ กฎระเบียบที่โรงเรียนมีอยู่ถึงแม้จะไม่ได้ระบุว่าข้อใดเป็นการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ โรงเรียนถือว่าสามารถป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศได้ เช่น การรับ-ส่งนักเรียนเป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ เพราะเมื่อนักเรียนอยู่ในโรงเรียนก็อยู่ในความดูแลของครูและเมื่ออยู่นอกโรงเรียนก็อยู่ในความดูแลของผู้ปกครองการบันทึกสุขภาพ พฤติกรรมของนักเรียนเป็นการสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนถ้าพบว่ามีพฤติกรรมเปลี่ยนไปครูก็จะให้ความสนใจเป็นพิเศษและค้นหาสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมนักเรียนเปลี่ยนไป และโดยหน้าที่ของครูครูได้ให้การดูแลนักเรียนอยู่เสมอและครูในโรงเรียนรู้จักเด็กเกือบทุกคน ดังนั้นถ้ามีอะไรเกิดขึ้นก็สามารถช่วยเหลือเด็กได้

การจัดการเรียนการสอนการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ โรงเรียนไม่มีการสอนในเรื่องนี้ได้แต่แทรกไว้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ และเมื่อเกิดข่าวทำนองนี้ครูก็เอาข่าวนี้มาสอนนักเรียนทางโรงเรียนคิดว่าการที่จะสอนเรื่องนี้มีผลเสียมากกว่าผลดีและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ครูทำให้เกิดความยากลำบากถ้าจะมีการสอนเรื่องนี้ในโรงเรียนจึงคิดว่าไม่ควรสอนเรื่องนี้ในระดับประถมศึกษาควรสอนในระดับที่สูงกว่านี้และในระดับที่สูงกว่านี้ได้มีการสอนเรื่องนี้แล้ว และควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น

การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน ทางโรงเรียน ไม่ได้ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องนี้ ในการประชุมส่วนใหญ่จะพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับการเรียน การสอน การจัดกิจกรรม ในโรงเรียน และการดูแลเด็กด้านการเรียนและสุขภาพเท่านั้น ถ้ามีข่าว เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศขึ้นมากก็จะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้กวัดขັນและดูแลเด็กให้ มากกว่าปกติสาเหตุหนึ่งที่ทางโรงเรียนไม่ให้ความรู้ด้านการป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ แก่ผู้ปกครองเพราะทางโรงเรียนไม่ทราบว่า การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมีวิธีการป้องกัน อย่างไร

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการช่วยเหลือเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน ประถม ศึกษาของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ครู

เป็นนักวิชาชีพที่มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มาก ในกรณีที่มีนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศอยู่ในความดูแลของครู ครูได้ช่วยเหลือไม่ให้นักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศซ้ำโดยการให้คำแนะนำแก่นักเรียนให้หลีกเลี่ยงบุคคลและ สถานการณ์ที่อาจทำให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ ในการให้ความช่วยเหลือครูจะให้ความรัก ความสนใจและเอาใจใส่เด็ก ให้ความช่วยเหลือเท่าที่เด็กต้องการและครูเห็นว่าควรให้การช่วยเหลือ ครูพยายามช่วยให้เด็กมีความมั่นคงทางด้านจิตใจ ให้เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและปรับตัวอยู่ในสังคมได้ ครูมีความเห็นครูไม่สามารถช่วยเหลือเด็กได้ทุกอย่างจะต้องได้รับการร่วมมือกับ นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

แพทย์

มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมากในการช่วยเหลือ ของแพทย์แก่เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศคือ การให้การรักษาทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพราะเด็ก ที่มาพบแพทย์มักมาในสภาพที่บาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ สิ่งที่แพทย์ช่วยเหลือเด็กได้ดีที่สุดคือ การรักษาบาดแผลทางร่างกาย ส่วนการให้ความช่วยเหลือด้านอื่น เช่น ด้านจิตใจ การเป็นพยาน ในศาลแพทย์ช่วยได้ในระดับต่ำเพราะแพทย์มีงานที่ต้องรับผิดชอบมากไม่มีเวลา แพทย์มีความ เห็นในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ด้วย

ตำรวจ

มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในกระบวนการดำเนิน

กฎหมาย ในการช่วยเหลือของตำรวจยังทำได้ไม่เต็มที่เพราะมีข้อจำกัดในการช่วยเหลือด้านการสอบสวนคดีซึ่งใช้ห้องรวมซึ่งทำให้เด็กรู้สึกอับอายและเป็นที่น่าสนใจของคนที่อยู่ในห้องนั้น ในการสอบสวนพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เป็นผู้ชายซึ่งขาดความละเอียดอ่อนและความเข้าใจเด็กต่างกับพนักงานสอบสวนหญิง การสรุปสำนวนยังล่าช้า ตำรวจจรรยาจรรยาบรรณมีความเห็นว่าการจะช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ดีต้องได้รับความร่วมมือกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

อัยการ

เป็นผู้ที่มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในกระบวนการด้านกฎหมายโดยการนำคดีขึ้นฟ้องร้องและให้คดีได้รับการพิจารณาโดยเร็วที่สุดเพื่อผลทางด้านจิตใจของเด็กจะเป็นการช่วยลดปัญหาสังคมได้ถ้าผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กได้รับการลงโทษและในการพิจารณาคดีจะร้องขอต่อศาลพิจารณาคดีลับเพื่อความปลอดภัยของเด็กแต่ในขั้นตอนนี้การดำเนินการยังล่าช้าโดยเฉพาะคดีทั่ว ๆ ไปที่ไม่ใช่คดีดัง ๆ หรือคดีที่เป็นที่สนใจของผู้ใหญ่และบุคคลทั่วไป ในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

ผู้พิพากษา

เป็นผู้ที่มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในกระบวนการด้านกฎหมายและเป็นขั้นตอนสุดท้ายในด้านกฎหมาย ผู้พิพากษาต้องวางตัวเป็นกลางในการช่วยเหลือคือการพิจารณาคดีด้วยความยุติธรรม พิจารณาตามพยานหลักฐานที่มี ดังนั้นในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเพื่อเป็นประโยชน์และรวดเร็วในการพิจารณาคดีจะต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก

เป็นผู้ที่มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กสามารถช่วยโดยการแยกเด็กให้มาอยู่ในที่ปลอดภัยและให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคมและการให้ความช่วยเหลือเด็กอย่างรวดเร็วที่สุดเพราะเป็นปัญหาที่มีความกระทบต่อเด็กมากหากให้การช่วยเหลือช้าเท่าไรก็จะมีผลกระทบกับเด็กมากขึ้น การช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ผู้ค้นพบปัญหา

ผู้ค้นพบปัญหาสามารถช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้โดยเมื่อพบเห็นเหตุการณ์หรือรู้ว่ามีการล่วงละเมิดทางเพศเด็กควรช่วยเหลือทันทีหรือแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีความ

สามารถให้การช่วยเหลือเด็ก เป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เฉยเฉยและในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้เพื่อที่ผู้ค้นพบจะได้ทราบว่าใครสามารถให้ความร่วมมือกับผู้ค้นพบปัญหา

ครูที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่อยู่ในโรงเรียน

การช่วยเหลือของครูต้องมีการช่วยเหลือในด้านการเรียน ครูมีการจัดการเรียนการสอนยังไม่หลากหลาย การจัดบรรยากาศในห้องเรียนและบุคลิกภาพของครูมีผลต่อความสนใจของเด็กมาก ในการช่วยเหลือด้านการอยู่ร่วมกับเพื่อนจัดกิจกรรมให้เด็กแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เด็กได้รับการยอมรับจากเพื่อน ในด้านสังคมครูฝึกให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้ปรับตัวเมื่ออยู่ในสังคม

เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่อยู่ในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก

การช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก ได้ช่วยโดยการฟื้นฟูร่างกาย จิตใจ และสังคม ในด้านร่างกายคือให้การดูแลร่างกายให้หายจากบาดแผลทางด้านจิตใจคือให้การฟื้นฟูให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสังคมฝึกให้อยู่ร่วมกันสังคม การช่วยเหลือทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมต้องทำควบคู่กันไป การช่วยเหลือเด็กทำได้เร็วเท่าไรยิ่งดีเท่านั้นจะช่วยให้เด็กปรับตัวอยู่ในสังคมได้เร็วเท่านั้น

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์คือ วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการป้องกันเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยอภิปรายผลของการป้องกันเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่ศึกษาคือ

1. การกำหนดมาตรการ กฎ ระเบียบ การป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ
2. การจัดการเรียนการสอนการป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ
3. การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่บุคคลทั่วไปยอมรับยอมรับและให้ความสำคัญ เพราะถือว่าเป็นสถาบันสร้างคน สร้างอนาคตของชาติ ดังนั้นความคาดหวังของสังคมที่มีต่อโรงเรียนค่อนข้างสูงหน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียนจึงสูงตามไปด้วย ครูเป็นบุคลากรของรัฐที่มีความสำคัญเป็นผู้พิมพ์

หรือเข้าหลอมเขวชนให้เป็นไปตามแนวทางและปรัชญาเป้าหมายของการศึกษาชาติ ครูจึงมีบทบาทในการพัฒนาเด็กอยู่เสมอ และตัวครูเองก็รู้ว่าตนมีความสำคัญกับสังคมมาก ครูที่ดีควรมีความรู้ดี มีความสามารถในการถ่ายทอด มีเมตตาธรรม มีความเอาใจใส่เด็ก (ปรัชญา เวสารัชช, 2527) ซึ่งนอกจากมีความรู้ในเรื่องการสอนแล้ว การดูแลสุขภาพทั่วไป การดูแลความปลอดภัย และการช่วยเหลือที่เจ็บป่วยก็เป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่ง (ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะครุศาสตร์ วิทยาลัย ครูเชียงใหม่, 2524)

การกำหนดมาตรการ กฎ ระเบียบการป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ

จากการวิจัยพบว่ามาตรการ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียนกำหนดขึ้นมาเพื่อให้นักบุคลากรในโรงเรียนรวมทั้งนักเรียนปฏิบัติตามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติทั่ว ๆ ไปไม่ได้แยกออกมาเพื่อจุดประสงค์หนึ่งจุดประสงค์ใดโดยเฉพาะ สาเหตุที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีมาตรการ กฎ ระเบียบป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศออกมาโดยเฉพาะ เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีเหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้น ถ้ามีมาตรการขึ้นมาจะเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครเด็กที่เข้ามาศึกษาส่วนใหญ่เป็นเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยอาศัยอยู่ในซึ่งเด็กกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศมาก จากการศึกษาของ อุมพร ตรังสมบัติ (2537) พบว่า เด็กนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความเสี่ยงจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมาก และเด็กที่ถูกทารุณกรรมส่วนใหญ่พบว่าเกิดในครอบครัวที่มีภาวะเศรษฐกิจไม่ดี ครอบครัวมีรายได้น้อย (Hoff, 1984 อ้างในอภิรดี ศิริแก้ว, 2537) จากผลการศึกษาดังกล่าวโรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญแก่เด็กกลุ่มนี้โดยการกำหนดเป็นมาตรการ กฎ ระเบียบขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศจะเกิดขึ้นนอกบริเวณโรงเรียนและยังไม่เกิดขึ้นกับเด็กในโรงเรียนก็ตาม การป้องกันไว้ก่อนจะดีกว่าการแก้ไขทีหลัง เพราะการที่ทางโรงเรียนมีกฎขึ้นมาจะช่วยให้ครูเห็นความสำคัญของเรื่องนี้มากขึ้นและคอยสอดส่องดูแลเด็ก โรงเรียนไม่ควรรอให้มีคำสั่งจากหน่วยงานที่สูงกว่าเพราะปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในปัจจุบันเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมากจนน่าใจหายเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรรหาทางป้องกันเสียแต่เดี๋ยวนี้

การจัดการเรียนการสอนเพื่อป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ

จากการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนที่จบไปมีความรู้ตามหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนมีจุดมุ่งปลุกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2534)

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองธรรมชาติแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุ และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทยมีนิสัยไม่เห็นแก่ตัวไม่เอาเปรียบผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานมีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
8. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

เมื่อพิจารณาจากหลักสูตร หลักสูตรไม่เพียงแต่ให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในด้านเนื้อหาวิชาเท่านั้น แต่หลักสูตรยังมีจุดมุ่งหมายให้เด็กสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้ ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เด็กอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เด็กต้องรู้จักเอาตัวรอด สังคมปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้เด็กเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประชาชนอันเป็นปัญหาที่กระทบต่อความรู้สึกนึกคิด ความสงบสุข ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน คือ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความผิดเกี่ยวกับเพศ ปัญหาการค้าประเวณี และปัญหายาเสพติด (เทียนฉาย กิระนันท์และไพศาล เล็กอุทัย, 2539) จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับเพศเป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันและมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก โรงเรียนหลายโรงเรียนมีหลักสูตรท้องถิ่นหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อเตรียมให้เด็กที่จบออกไปสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ แต่โรงเรียนส่วนใหญ่กลับไม่มีการสอนการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศทั้ง ๆ ที่การล่วงละเมิดทางเพศเกิดกับเด็กระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่และเกิดขึ้นได้ทั้งในเด็กชายและเด็กหญิง โดยผู้บริหารและครูได้ให้เหตุผลของการไม่จัดการเรียนการสอนเรื่องนี้แต่ได้แทรกไว้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เพราะการสอนเกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศหากแยกออกมาจะมีผลเสียมากกว่าผลดีคือ

1. ทำให้เด็กซึ่งมีวุฒิภาวะน้อยไม่สามารถแยกแยะความถูกต้องได้ดังนั้นเป็นการล่อแหลมที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นและนำไปสู่การทดลอง
2. ผู้บริหารและครูไม่ทราบว่าควรจะสอนได้ในระดับไหนจึงจะเพียงพอ และสามารถป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศได้

3. มีความยากในการกำหนดเนื้อหาและการสอน คำพูดบางคำอาจทำให้เกิดผลร้ายได้
4. โรงเรียนยังไม่เคยปรากฏเหตุการณ์ทำนองนี้ขึ้น จึงไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องมีการสอนเรื่องนี้โดยเฉพาะ

5. โรงเรียนได้พยายามแทรกอยู่ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ แล้ว ไม่จำเป็นต้องแยกออกมาซึ่งจะมีความซับซ้อนมาก

6. นักเรียนยังเด็ก ผู้บริหารและครูบางส่วนมีความเชื่อว่าการล่วงละเมิดทางเพศโอกาสที่เกิดขึ้นกับเด็กยังน้อยกว่าเกิดขึ้นกับผู้ใหญ่ ดังนั้นควรสอนในระดับสูงกว่านี้ยังทัน

7. ระดับมัธยมศึกษามีการสอนเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว

การจัดการเรียนการสอนเพื่อป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศสามารถสอนได้เพราะการสอนในระดับประถมศึกษาเป็นการสอนเพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิทธิส่วนตัว การปฏิเสธที่จะไม่ไปไหนมาไหนกับคนอื่นหรือคนที่เด็กรู้สึกไม่มั่นใจในความปลอดภัย ระดับการสัมผัสที่นักเรียนให้สัมผัสได้ จากการศึกษาของ Saslawsky and Wurtele., 1985 (อ้างถึงใน อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา, 2539) ได้ทดลองสอนทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยฉายภาพยนตร์เรื่องการสัมผัสให้แก่กลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นเด็ก 4 ระดับ คือ อนุบาล เด็กชั้นเรียนระดับ 1 ระดับ 5 และระดับ 6 จำนวน 67 คน และมีวิธีการวัดโดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความรู้ของเด็กเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศและการสัมผัสเป็นรายบุคคลเพื่อประเมินคำพูดและพฤติกรรมตอบสนองต่อเหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศ ผลการทดลองพบว่าเด็กในกลุ่มทดลองที่ดูภาพยนตร์มีความรู้เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ และมีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม และเด็กนักเรียนในระดับ 6 มีค่าคะแนนของการประเมินทั้งสองแบบมากกว่าเด็กนักเรียนในชั้นเรียนระดับ 5 และระดับอนุบาลตามลำดับภายหลังการทดลอง 3 เดือนมีการติดตามประเมินพบว่าผลการทดลองที่ได้ยังคงอยู่ Tutty, 1992 (อ้างถึงใน อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา, 2539) ได้ศึกษาโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศสำหรับเด็กประถมศึกษา (Elementary School-Aged Children) พัฒนาแบบวัดขึ้นมาใหม่คือ The Children's Knowledge of Abuse Questionnaire (C.K.A.Q.) สำหรับประเมินความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยศึกษาในเด็กนักเรียน จำนวน 400 คน โดยแบ่งเป็นชั้นอนุบาล (Kindergarten) Grade 1, Grade 3 และ Grade 6 และทั้ง 4 กลุ่มนี้แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการสอนโดยการชมละครเรื่องการสัมผัส เด็กจำนวนครึ่งหนึ่งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการทดสอบ (Pre-Test) ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับการทดสอบอีกครั้งหลังการทดลอง 5 เดือน (Post-Test) เพื่อดูการคงอยู่ของความรู้ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าคะแนน C.K.A.Q

สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญและพบว่าเด็กนักเรียนชั้น Grade 6 มีค่าคะแนน C.K.A.Q สูงกว่าเด็กชั้น Grade 3 และชั้นอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญ และจากการศึกษาของ อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศของนักเรียนชั้น ป.3 และ ป. 5 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพฯ โดยสร้างสื่อการสอนที่เป็นหนังสืออ่านมีรูปภาพประกอบจำนวน 2 เรื่อง คือ เรื่อง "จะเกิดอะไรขึ้น.. ถ้า" และเรื่อง "สัญญาว่าจะไม่บอกใคร" ทั้ง 2 เรื่องมีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการสัมผัสส่วนของร่างกายที่เป็นส่วนตัว สิทธิของเด็กที่จะกล่าวปฏิเสธ กลอุบายและการบอกกล่าวเพื่อขอความช่วยเหลือ ผลการทดลองเด็กที่ได้รับการสอนแล้วมีความรู้ด้านสิทธิของเด็กที่จะกล่าวปฏิเสธ และจากรายงานของ มุสนธิศุภมิตร (2541) พบว่า เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศส่วนใหญ่เป็นเด็กที่อยู่ในระดับประถมศึกษาคือช่วงอายุ 4-12 ปีเด็กวัยนี้เป็นวัยที่ง่ายต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากเนื่องจากเด็กด้อยประสบการณ์และผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กทราบถึงจุดอ่อนที่เด็กมีจึงเอาจุดอ่อนนั้นมา ล่วงละเมิดทางเพศเด็กจุดอ่อนบางอย่างของเด็กที่ทำให้เด็กเสียเปรียบทำให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ก็คือ

1. พวกเขาคิดว่าเด็กมีแนวโน้มที่จะเชื่อผู้ใหญ่ และขาดประสบการณ์ที่จะต่อต้านความต้องการอันเลวร้ายที่แฝงมาในรูปความบริสุทธิ์ใน

2. คนพวกนี้รู้ว่าเขาสามารถใช้ความกลัวต่อผลที่ตามมา ไม่ว่าจะเป็นความจริงหรือสิ่งที่เด็กคิดว่าอาจจะเกิดขึ้นต่อตัวเด็กเองมาขู่บังคับให้เด็กปิดปากเงียบได้

เด็ก ๆ มักจะเชื่อในคำพูดต่าง ๆ นานา จนทำให้การขู่ของผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กได้ผล แม้ว่าบางครั้งเรื่องดังกล่าวจะเหลือเชื่อ สิ่งสำคัญที่เราพึงตระหนักก็คือแม้ว่าจะเป็นเพียงคำขู่เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ถ้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟังแล้วพ่อแม่จะไม่รักก็ยังสามารถทำให้เด็ก ๆ กลัวอย่างฝังใจได้ (โรบิน เลเนตต์, ดานา บาร์เทลม์ และบ็อบ เครน, 2532)

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องสอนการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศและควรสอนให้นักเรียนรู้จักป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศและการสอนการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศสามารถสอนได้ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึง ป.6 โดยเนื้อหาที่สอนจะมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นในแต่ละระดับชั้นซึ่งขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความสามารถที่เด็กจะรับได้ และการที่เด็กรู้จักปฏิเสธและบอกให้ผู้ปกครองทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศได้ระดับหนึ่ง โดยครูไม่จำเป็นต้องสอนให้ทราบว่าจะอย่างไรคือการล่วงละเมิดทางเพศตรง ๆ เมื่อเด็กโตขึ้นครูก็สอนเนื้อหาที่ละเอียดขึ้น การสอนการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศให้แก่เด็กจึงไม่ใช่เรื่องยากหรือสลบซับซ้อนเกินความสามารถของครูหากครูมีความปรารถนาและเห็นความสำคัญในเรื่องนี้นอกเสียจากครูไม่ให้ความสำคัญทุกอย่างก็จะเป็นข้อจำกัดที่ทำให้

การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในการ

ประชุมผู้ปกครองสิ่งที่โรงเรียนนำมาพูดและเน้นมากคือ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน และความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนในการดูแลนักเรียนซึ่งเน้นให้ดูแลเรื่องการเรียนรู้เป็นหลัก คือกวดขันเรื่องการเรียนรู้เมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน ให้เด็กอ่านหนังสือ ทำกาบ้าน เมื่อเด็กมีปัญหาด้านการเรียน เช่น นักเรียนเรียนอ่อนไม่สนใจเรียน ขาดเรียนบ่อย โรงเรียนและผู้ปกครองต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหานี้ โรงเรียนไม่นำประเด็นการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมาพูดในที่ประชุม ไม่ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองว่าจะป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศแก่นักเรียนอย่างไร เนื่องจากทางโรงเรียนไม่ทราบถึงวิธีป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้นหากโรงเรียนไม่ทราบโรงเรียนควรใช้ชุมชนให้เป็นประโยชน์โดยการนำคุยในที่ประชุมร่วมกันหาแนวทางแก้ไข เพราะการดูแลนักเรียนได้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองและชุมชนด้วย (นันทวัน เปรมโยธิน, 2534)

ในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครูสามารถทำได้โดยง่ายเพราะผู้ปกครองมีวุฒิภาวะที่จะพิจารณาได้ว่าการดูแลเด็กอย่างไร และไม่เป็นการยากสำหรับครูที่จะใช้คำพูดในการบอกให้ผู้ปกครองทราบถึงเรื่องป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ โรงเรียนสามารถบอกได้ว่าการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนเป็นอย่างไร หากครูไม่มีความรู้เรื่องวิธีป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศก็ควรจะให้ผู้ปกครองหรือชุมชนได้เห็นความสำคัญของปัญหานี้ที่เกิดขึ้นอย่างมากภายในสังคมเพื่อให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันคิดเพื่อหาวิธีป้องกันร่วมกันทั้งโรงเรียนและชุมชนและชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ชอบล่วงละเมิดทางเพศเด็ก มักจะดำเนินชีวิตของตนให้สอดคล้องกับความต้องการทางเพศของตนเอง เช่น บางคนอาจจะเลือกทำงานที่จะช่วยให้เขามีส่วนร่วมได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็ก ๆ ทุกวันหรือบางคนอาจจะอาสาสมัครร่วมกิจกรรมเพื่อทำหน้าที่ควบคุมหรือให้คำปรึกษากลุ่มกิจกรรมของเด็ก เป็นต้น เนื่องจากไม่สามารถกำจัดผู้ที่ล่วงละเมิดทางเพศให้หมดไปจากสังคมได้ ดังนั้นชุมชนและครอบครัวควรดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อปกป้องเด็ก ๆ ให้พ้นจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (โรบิน เลเนตต์, ดานา บาร์เทลม์ และบ็อบ เครน, 2532)

การที่โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีความสัมพันธ์ที่ดีและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่เสมอเป็นการช่วยป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศได้ในระดับหนึ่ง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการช่วยเหลือเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษาของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ครู

การป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศซ้ำ

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลเด็กโดยเฉพาะเมื่อเด็กอยู่ในโรงเรียน เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กที่สุดและช่วงเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียนอย่างน้อยวันละ 5 ชั่วโมง ในช่วงเวลานี้ครู

สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาหรือพฤติกรรมของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไปได้เป็นอย่างดี และมีส่วนร่วมและช่วยในการค้นหาทางป้องกัน บำบัดฟื้นฟูสภาพเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ เพื่อให้การบำบัดดูแลและพัฒนาไปในทางที่เหมาะสมและป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ครูส่วนใหญ่ทราบว่าสาเหตุที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศคือ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวใหม่ของเด็กไม่มีความรัก ความผูกพันต่อเด็ก ความอ่อนแอของมารดาในการที่จะช่วยป้องกันเด็กให้พ้นจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เด็กต้องอยู่คนเดียวอาจถูกญาติหรือบุคคลภายนอกล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้นสิ่งที่ครูได้ทำไปคือการสอนและแนะนำให้เด็กหลีกเลี่ยงจากคนที่ล่วงละเมิดทางเพศระวังตัวเองยิ่งขึ้นเพื่อจะได้รอดพ้นจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การกระทำของครูดังกล่าวถูกต้องดังที่ สำหรับ จิตตินันท์ (2537) กล่าวว่า ครูเป็นคนที่พบกับเด็กอยู่ทุกวันและมีความรู้เรื่องการดูแลเด็ก จึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดที่จะค้นหาเด็กที่ถูกทารุณกรรมและช่วย เด็ก การป้องกันไม่ให้เด็กถูกทารุณกรรมเป็นเรื่องยากจึงต้องมีความรู้และทักษะพิเศษผู้ที่ทำงานกับเด็กไม่เพียงแต่จะต้องรู้อาการแสดงออกของการทารุณกรรมเท่านั้นแต่ยังต้องรู้ว่าจะตอบสนองต่อเด็กได้ทันทั่วทั้งนี้อย่างไรและทำอะไรจึงจะมั่นใจได้ว่าจะหยุดยั้งการทารุณกรรมได้

จากผลการวิจัยครูยังมีความสงสัยว่าสิ่งที่ตนเองสังเกตเห็นใช่หรือไม่ของอาการที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เพราะพฤติกรรมบางอย่างไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเด็กถูกทารุณกรรม เช่น เด็กปวดท้องโดยไม่ทราบสาเหตุ เด็กขี้บ่น ชีระแวง ไม่ไว้วางใจใคร เป็นต้น การที่เด็กปวดท้องโดยบอกสาเหตุไม่ได้อาจทำให้ครูคิดว่าเป็นการเอาตัวรอดของเด็กในการที่จะหลีกเลี่ยงการเรียนในบางวิชาหรือเด็กไม่ทำการบ้านมาส่งจึงอ้างว่าปวดท้องเป็นการเบี่ยงเบนความคิดของครูได้หากเด็กคนนั้นเรียนอ่อนก็จะทำให้ครูมั่นใจในความคิดนี้คือข้อจำกัดที่ทำให้ครูไม่สามารถหาสาเหตุที่ถูกต้องที่เด็กได้รับได้

ดังนั้นในการหาสาเหตุจากพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาครูต้องรู้จักคาดการณ์หลาย ๆ อย่าง อย่างไม่รู้ก็ตามถ้าครูตัดสินใจไม่ได้ก็ควรเล่าความรู้สึกของเราให้เพื่อนร่วมงานฟังและถ้ายังกังวลอยู่อีกก็ควรจะหารือกับผู้อาวุโสหรือผู้บริหารต่อไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขั้นตอนของการดำเนินการช่วยเหลือของแต่ละโรงเรียนด้วย (สำหรับ จิตตินันท์, 2537) อีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ครูทราบว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศก็โดยเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมาบอกครูเองหรือเพื่อนของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมาบอก ครูจะต้องสร้างบุคลิกที่สามารถเหนี่ยวนำจิตใจของนักเรียนสามารถสร้างความมั่นใจในการเข้ามาปรึกษาสนทนากับครูได้ (สุชา จันทรเฒ, 2521) บุคลิกของครูที่ดีคือ มีรูปร่างกริยาท่าทางดี มีความประพฤติดี มีความเมตตาและเอาใจใส่นักเรียนดี มีความอดทนและควบคุมอารมณ์ได้และเก็บความลับได้ดี โดยเฉพาะการเก็บความลับเป็นสิ่งที่สำคัญกับการที่นักเรียนมาบอกเรื่องความลับมากเพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่าอับอาย เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศบางคนทราบว่าตนถูกล่วงละเมิดทางเพศเด็กจะต้องมั่นใจว่าครูเก็บเรื่องนี้เป็นความลับ และให้ความช่วยเหลือเขาได้เด็กจึงตัดสินใจบอกครู เพราะถ้าเด็กเปิดเผยความลับออกมาถ้าผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กรู้เด็กอาจได้รับอันตราย

การช่วยเหลือขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ถูกล้วงละเมิดทางเพศจะได้รับผลกระทบในทุก ๆ ด้านไม่ว่าด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ในการช่วยเหลือของครูเมื่อทราบว่าเด็กถูกล้วงละเมิดทางเพศคือไม่ปฏิเสธปัญหา ควบคุมอารมณ์ได้ดี ไม่ไววาย ให้กำลังใจเด็ก พยายามให้เขาอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ โดยเฉพาะทางด้านจิตใจควรให้กำลังใจเด็ก และสิ่งที่ครูได้ทำคือพยายามช่วยให้เด็กมีความมั่นคงทางด้านจิตใจให้เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อน เช่นการจัดให้เด็กนั่งกับเพื่อนที่ยอมรับในตัว เด็กโดยที่ครูไม่บอกให้เด็กคนนั้นทราบว่าเพื่อนถูกล้วงละเมิดทางเพศในขณะเดียวกันครูพยายามแก้ข้อสงสัยของเด็กบางคนที่สังเกตเห็นครูให้ความสนใจเด็กกลุ่มนี้เป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สำหริจิตตินันท์ (2537) เด็กที่ถูกล้วงละเมิดทางเพศได้รับผลกระทบมากและฝังอยู่ในใจของเด็กเป็นเวลานาน การให้การช่วยเหลือเด็กที่ดีคือการให้กำลังใจแก่เด็กไม่ตำหนิถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และในการช่วยเหลือเด็กถูกล้วงละเมิดทางเพศขั้นต้นคือจะต้องไม่เอะอะไววาย จะต้องเผชิญหน้ากับเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างสงบ รู้จักเก็บข้อมูลอย่างละเอียดในสิ่งที่เด็กบอกออกมาและหาทางป้องกันไม่ให้เด็กถูกล้วงละเมิดทางเพศซ้ำด้วยการนำเด็กออกจากสถานที่ถูกกระทำและร่วมมือกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ศุทธิณี สันตบุตร และคณะ, 2537)

การส่งต่อนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและการร่วมมือกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

การให้ความช่วยเหลือเด็กถูกล้วงละเมิดทางเพศครูไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กได้ทุกอย่างมีหลายอย่างที่ครูต้องขอความร่วมมือกับนักวิชาชีพ ดังนั้นเมื่อครูได้ช่วยเหลือเด็กในระดับหนึ่งแล้วแต่ยังไม่สามารถช่วยเหลือต่อไปได้ดีกว่าเดิมครูควรจะไปปรึกษาหรือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ

นักวิชาชีพที่ครูได้ร่วมมือด้วยคือแพทย์ที่ต้องตรวจร่างกายและรักษาเด็กคือ ดำรวจในด้าน การดำเนินคดี อัยการและผู้พิพากษาในกรณีที่ต้องไปให้การเป็นพยาน และเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กที่เข้ามาช่วยเหลือเด็ก การร่วมมือกับนักวิชาชีพมีปัญหบ้างในด้านความเข้าใจไม่ตรงกัน และมีความขัดแย้งบ้างในด้านความคิดที่ครูคิดว่าตนเองน่าจะรู้ถึงพื้นฐานของเด็กเพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือเด็กได้เต็มที่ ในขณะที่เดียวกันทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กไม่ต้องการให้ครูรู้เรื่องเกี่ยวกับเด็ก เพราะอยากให้ครูปฏิบัติต่อเด็กเหมือนเด็กนักเรียนคนอื่น เพราะถ้าครูรู้บางครั้งจะทำให้ครูปฏิบัติกับเด็กเหมือนเด็กที่มี ปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกันของทั้งสองฝ่ายแต่อย่างไรก็ตามทุกฝ่ายต่างมีจุดประสงค์เดียวกันคือช่วยเหลือเด็กเพราะการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมต้องทำงานร่วมกับนักวิชาชีพอื่นจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้มีประสิทธิภาพขึ้น (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2528)

แพทย์

การป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศซ้ำ

จากผลการวิจัยเด็กเมื่อถูกล้วงละเมิดทางเพศได้รับการช่วยเหลือออกจากสถานการณ์ที่ถูกล้วงละเมิดทางเพศก็ต้องได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์แพทย์จะให้การรักษาตามอาการที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศและได้ไปแจ้งตำรวจทันที แต่ถ้าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศนานแล้วหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ที่นำเด็กไปพบแพทย์อาจจะทำความเสียหายแก่ร่างกายเด็กก่อนไปพบแพทย์ ครอบโลติทหรือคราบอสุจิไม่ปรากฏทำให้ขาดหลักฐานที่สำคัญไป แพทย์จำเป็นต้องตรวจมากกว่าเดิมคือการฉีกขาดของเยื่อพรหมจารี และการตรวจสอบทางเคมี (สาธิต ใช้สธิตย์, 2536) หลายรายกว่าจะมาถึงมือแพทย์ก็ได้มีการทำลายหลักฐานไปโดยไม่รู้ตัว เช่นการชำระล้างร่างกายการปล่อยให้ผ่านไปหลายวัน เป็นต้น การเข้ารับการรักษาพยาบาลจากแพทย์เป็นการรักษาขั้นต้นและยังช่วยป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศซ้ำด้วยเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศทุกรายเมื่อไปแจ้งความร้องทุกข์กับตำรวจแล้วก็จะถูกส่งไปตรวจร่างกายกับแพทย์เพื่อรักษาบาดแผลและเก็บพินิจหลักฐานต่าง ๆ โดยแพทย์จะทำการตรวจรักษาบาดแผลทางร่างกาย ตรวจภายในเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการตั้งครรภ์ (ศุทธิณี สันตบุตร, 2537)

การช่วยเหลือขั้นต้น

จากการวิจัยพบว่าหลังจากที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศและมีผู้ไปแจ้งความร้องทุกข์กับตำรวจแล้วก็จะถูกส่งไปตรวจรักษาร่างกายกับแพทย์ แพทย์ก็จะให้การรักษาระดับขั้นต้นแก่เด็กทั้งบาดแผลทางร่างกายและการรักษาทางด้านจิตใจ เพราะเด็กที่ถูกทารุณกรรมจะถูกคุกคามและบั่นทอนต่อสุขภาพจนถึงขั้นเป็นอันตรายต่อชีวิตและปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นกับเด็กถูกทารุณกรรม ได้แก่ อาการเก็บกด ซึม เศร้า เหงา ลอย มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจคนอื่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และการปรับตัวกลายเป็นเด็กที่สร้างปัญหาให้กับสังคม จากการศึกษาของ วิชา มหาคุณ และ วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล (2533) พบว่าเด็กที่มีประสบการณ์ถูกกระทำทารุณกรรมในวัยเด็กจะเป็นคนเก็บกด ความรู้สึกรุนแรงจะถูกสะสมไว้ เมื่อเติบโตขึ้นจะใช้วิธีรุนแรงกับบุคคลที่ด้อยกว่าและมักจะแก้ปัญหาด้วยวิธีรุนแรงมากกว่าเหตุผล ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของแพทย์ที่จะต้องพยายามให้การรักษาแก่เด็กเพื่อป้องกันปัญหาอาจเกิดขึ้นในอนาคต การรักษาทางด้านจิตใจจะต้องใช้เวลาในการรักษานานและต่อเนื่องแต่ จากการศึกษาพบว่ามีเด็กจำนวนน้อยที่ได้รับการรักษาตามขั้นตอนของแพทย์ เนื่องจากแพทย์ส่วนใหญ่มีงานที่ต้องรับผิดชอบมากไม่สามารถที่จะรักษาได้เต็มที่นอกเสียจากว่าแพทย์ท่านนั้นทำงานเป็นนักสังคมสงเคราะห์ด้วยการให้การรักษาก็จะต่อเนื่องแต่มีเพียงส่วนน้อยเพราะการที่แพทย์จะมาเป็นนักสังคมสงเคราะห์จะต้องสละทั้งเวลาและรายได้ที่ได้รับมาทำงานที่อาจจะไม่ได้รับค่าตอบแทนในรูปของเงิน

การส่งต่อนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและการร่วมมือกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่จะมีผู้นำเด็กมาให้แพทย์ตรวจรักษาเพียงร่างกายอย่างเดียวส่วนการรักษาทางด้านจิตใจจะเป็นของบุคคลอื่นหรือมูลนิธิคุ้มครองเด็กซึ่งการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชน มีขั้นตอนการรักษาไม่เหมือนกับความรู้ที่แพทย์ได้เรียนมา แพทย์ไม่ให้ความร่วมมือกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอด้วยเหตุผลคือแพทย์ไม่มีเวลาเพราะมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ดังนั้นแพทย์ควรจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของตนเองมากกว่านี้เพราะการ

ช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศต้องทำงานร่วมกับนักวิชาชีพอื่นจะสามารถช่วยเหลือเด็กได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2528)

ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา

นักวิชาชีพที่ให้ความช่วยเหลือเด็กในด้านกฎหมายประกอบไปด้วย ตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษา (สมลักษณ์ ชนอม, 2537) ดังนั้นกระบวนการช่วยเหลือเด็กด้านกฎหมายจึงประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยของนักวิชาชีพทั้งตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษาและกระบวนการที่ทำให้ผู้กระทำผิดไม่ได้รับการลงโทษตามความผิด รวมทั้งผลกระทบต่อเด็กที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน การที่เด็กต้องเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายเหมือนกับเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศอีกครั้งโดยที่นักวิชาชีพเหล่านี้ไม่รู้ตัวนับตั้งแต่ขั้นตอนการแจ้งความร้องทุกข์ การสอบสวน การชี้ตัวผู้กระทำผิด การสรุปสำนวนส่งอัยการเพื่อให้อัยการดำเนินการฟ้องศาล และการพิจารณาคดีของศาล

การแจ้งความร้องทุกข์

ผลการวิจัยพบว่าการแจ้งความร้องทุกข์เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการทางกฎหมายที่จะดำเนินคดีกับผู้ล่วงละเมิดทางเพศ เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดจะได้รับการช่วยเหลือในด้านการแจ้งความโดยบุคคลอื่น เช่น มูลนิธิคุ้มครองเด็ก ครู และมักจะได้รับ การขัดขวางจากครอบครัวเด็กโดยอ้างถึงสิทธิความเป็นพ่อแม่ตามกฎหมายและในกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลภายนอกเมื่อครอบครัวเด็กทราบและจะมาแจ้งความก็จะได้รับการต่อรอง โกล่เกลี่ยให้ยอมความก่อนที่จะมาถึงตำรวจโดยการจ่ายค่าเสียหายให้ ซึ่งคดีการล่วงละเมิดทางเพศเด็กโดยเฉพาะการข่มขืนเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นคดีอาญาไม่สามารถยอมความได้ บางกรณีถึงแม้ว่าจะได้รับการแจ้งความร้องทุกข์ตำรวจแล้วตำรวจบางนายโกล่เกลี่ยให้ยอมความกันเพราะคดีนี้น่าอับอาย หรือด้วยเหตุผลต่าง ๆ ที่ตำรวจให้กับทั้ง 2 ฝ่าย (สาธิต ไซส์ถิตย์, 2536) ดังนั้นในขั้นตอนนี้ควรจะมีการแก้ไขกฎหมายให้เด็กสามารถแจ้งความร้องทุกข์ได้โดยตนเองเพราะการที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยาวนานกว่าจะล่วงรู้ถึงบุคคลอื่น

การสอบสวน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแจ้งความร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษก็จะดำเนินการสอบสวนผู้กระทำผิด (ภาคภูมิ เวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537) จากผลการวิจัยพบว่าการสอบสวนของตำรวจปัจจุบันนี้เป็นวิธีการที่เหมาะสมแต่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่ไม่ใช่สำหรับเด็กเพราะบรรยากาศและวิธีการสอบสวนใช้เช่นเดียวกับสอบสวนผู้ใหญ่โดยมีการสอบสวนในห้องร่วมกับคนอื่นที่มาแจ้งความร้องทุกข์อื่น ๆ ไม่มีการแยกห้องพิจารณาต่างหากซึ่งคดีนี้เป็นคดีที่เป็นที่สนใจของคนทั่วไป ดังนั้นเมื่อการสอบสวนใช้ห้องรวมกันก็จะเป็นที่สนใจของคนอื่นเด็กก็จะได้รับความอับอายมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิดหรือจำเลยก็จะเป็นอันตรายทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ดังนั้นการสอบสวนน่าจะทำให้

ลักษณะพิเศษเริ่มจากผู้ที่สอบสวนควรจะเป็นคนที่มีความรู้เรื่องเด็กและเป็นผู้หญิง เพราะการใช้คำพูด วิธีการสอบสวนจะมีความละเอียดอ่อนมากกว่าผู้ชายและมีความเข้าใจเด็กมากกว่าด้วย วิธีที่จะสอบต้องได้รับการฝึกฝนอบรมไม่ใช่ไปถึงแล้วถามอะไรก็ได้เพราะคำถามบางอย่างกระทบจิตใจเด็กมาก เช่น การถามเหตุการณ์ขณะที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ การที่ให้เด็กตอบคำถามนี้ เหมือนกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศอีกครั้ง ผู้ทำการสอบสวนคดีล่วงละเมิดทางเพศเด็กแนวโน้มที่น่าจะเหมาะสมคือควรเป็นเจ้าหน้าที่แผนกจิตวิทยาหรือเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ที่เป็นหญิงโดยเจ้าพนักงานสอบสวนเป็นเจ้าหน้าที่แผนกจิตวิทยา หรือเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ที่เป็นหญิง โดยเจ้าพนักงานสอบสวนเป็นเพียงผู้มีส่วนร่วมก็เพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องเป็นสอบสวนด้วยตนเองเพราะโดยหลักในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นไม่ได้มีหลักกฎหมายระบุว่าต้องทำเองทั้งหมด เช่น ทำแผนที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพต่าง ๆ การตรวจดูของกลาง พิมพ์ลายมือ นอกจากนี้ตำรวจซึ่งไม่มีอำนาจการสอบสวนได้ทำการสอบสวนโดยตำรวจที่มีอำนาจสอบสวนนั่งฟังการสอบสวนด้วยนั้น ถือว่าเป็นการสอบสวนที่ชอบ เมื่อพนักงานสอบสวนนั่งสอบสวนแล้วแม้มีผู้อื่นมานั่งสอบสวนร่วมด้วยก็ไม่ทำให้การสอบสวนนั้นเสียไป นอกจากนี้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอาจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนในอีกห้องหนึ่งที่พยานอยู่ทำการสอบสวนแทนก็ได้ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพียงแต่เป็นผู้รวบรวมเอกสารจากพนักงานสอบสวนอื่นก็ถือเป็นการสอบสวนแล้ว หรืออีกกรณีหนึ่งคือกรณีคดีข่มขืนกระทำชำเราเด็กหรือผู้หญิงโดยทั่วไปควรให้พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิงรับผิดชอบคดีหรือสอบปากคำทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสอบปากคำมากกว่าพนักงานสอบสวนชายเพราะผู้หญิงมีความสะดวกใจที่จะพูดให้ผู้หญิงด้วยกันฟังมากกว่าผู้ชาย และจะรู้สึกว่าการรับรู้เรื่องราวจะดีกว่าด้วย (สาธิต ไซส์ถิตย์, 2536)

ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดในขั้นตอนนี้หยุดหรือล้มนั้นไปเพราะเกิดจากการที่เด็กได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ เด็กไม่ประสงค์ที่จะมาให้การอีกแล้วและการที่เด็กถูกข่มขู่ การใช้อิทธิพล การใช้เงิน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการขั้นต่อไปได้และถ้าการดำเนินคดียังมีขั้นต่อไปก็ต้องมีการจับกุมผู้ต้องหา การชี้ตัวผู้ต้องหา การไปยังที่เกิดเหตุ ในการไปชี้ตัวผู้ต้องหาจะเป็นขั้นตอนที่สร้างความลำบากใจให้แก่เด็ก เด็กอาจจะได้รับการข่มขู่จากฝ่ายตรงข้าม และเมื่อต้องเผชิญกับผู้ต้องหาเป็นสภาวะที่เด็กไม่ยากพบกับผู้ต้องหาและในกรณีที่เป็นบุคคลในครอบครัวเด็กก็จะยังมีความรู้สึกสับสนได้รับการตราหน้าว่าเป็นเด็กกอดตัณญูทั้ง ๆ ที่บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำผิดต่อเด็ก ดังนั้นในการสอบสวนควรเป็นสถานที่ลับเป็นห้องที่เหมาะสมไม่รวมกับคนอื่นและไม่ควรให้คนที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ในห้องด้วยควรจะให้เด็กมีความเชื่อว่าเรื่องของเด็กจะไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชน (สาธิต ไซส์ถิตย์, 2536)

การส่งสำนวนให้แก่อัยการเพื่อให้อัยการดำเนินการฟ้องศาล

จากการวิจัยพบว่าเมื่อพนักงานอัยการรับสำนวนจากพนักงานสอบสวน เห็นสมควรส่งฟ้องก็จะดำเนินการฟ้องร้องยังศาลยุติธรรมต่อไปและกว่าจะมาถึงขั้นตอนนี้ใช้เวลานานพอสมควรนอกจากจะเป็นคดีที่ได้รับความสนใจของประชาชนทั่วไปการมาถึงขั้นตอนนี้จะเร็วยิ่งขึ้น เมื่อระยะเวลา

ผ่านไปนานพอสมควรเมื่อมาถึงขั้นตอนนี้ เด็ก พยาน อาจจะหายไปเป็นเพราะเงิน การข่มขู่ การใช้อิทธิพลต่าง ๆ ดังนั้นบางคดีเด็กไม่สามารถมาสอบปากคำได้ ดังนั้นในขั้นตอนนี้ถ้าเป็นไปได้ไม่ควรให้เด็กมาให้ปากคำอีกแล้วควรมีการบันทึกวิดีโอเอาไว้เพื่อลดการทำร้ายเด็ก ไม่เป็นผลดีเลยถ้าเด็กต้องถูกถามในสิ่งที่เด็กไม่อยากจะตอบ ถ้าเด็กต้องขึ้นศาลก่อนขึ้นศาลอัยการควรจะมาซักซ้อมอีกครั้งก่อนขึ้นศาลเพื่อสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับเด็ก (สาธิต ไซส์ดิษฐ์, 2536)

การที่เด็กมีความรู้สึกเหมือนกับถูกล่วงละเมิดทางเพศอีกครั้งเพราะในการมาพบอัยการสภาพภายในห้องพักของอัยการส่วนใหญ่เป็นห้องทำงานรวมผู้เสียหายอื่น ๆ เช่น หากคนตายลักทรัพย์อาจจะมาพบอัยการเช่นเดียวกันและสามารถได้ยินการซักถามเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศของอัยการตลอดจนอัยการท่านอื่นมักจะสนใจซักถามเหตุการณ์นั้นมากกว่าที่จะสนใจคดีอื่น ทำให้เด็กต้องตกเป็นเป้าสายตาคนอื่น

ปัญหาต่อมาคือเหตุที่อัยการส่วนใหญ่เป็นชาย จึงสร้างความอึดอัดใจต่อผู้เสียหายที่เป็นหญิง โดยเฉพาะเด็กหญิงในการซักถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น อัยการจะถามรายละเอียดการกระทำทั้งหมดโดยวิธีการซักถามเช่นเดียวกับคดีอาญาอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งผู้เสียหายไม่เข้าใจทำให้ผู้เสียหายสูญเสียความมั่นใจในการดำเนินคดีอย่างมาก หรือบางครั้งผู้เสียหายไม่สามารถตอบคำถามได้ทั้งหมดอัยการมักจะใช้คำถามลงเชิงเช่น "ยอมให้เขาทำหรือเปล่าถึงจำไม่ได้" หรือ "โกหกมั้ง" แม้จะเป็นคำถามเพื่อค้นหาความจริงแต่คำถามนั้นมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้เสียหายอย่างมาก หากเป็นคำถามเกี่ยวกับพ่อแม่ที่เป็นผู้กระทำเด็กแล้วจะมีผลกระทบมากขึ้น

สิ่งที่สำคัญที่สุดในคดีล่วงละเมิดทางเพศน่าจะเป็นขณะดำเนินการก่อนขึ้นศาล อัยการมักจะไม่มีเวลาเพียงพอในการซักถามทำความเข้าใจกับผู้เสียหายก่อนการเบิกความในศาลทำให้ผู้เสียหายวิตกกังวลในการเบิกความที่ศาล ประกอบกับคำเบิกความในคดีล่วงละเมิดทางเพศเด็กเป็นคดีที่มีเนื้อหาสาระที่สร้างความอึดอัดใจกับผู้เสียหาย เพราะความรู้สึกอับอายเป็นเหตุทำให้ผู้เสียหายไม่มีความมั่นใจในการดำเนินคดี ผู้เสียหายบางรายอาจเกิดความรู้สึกตื่นเต้น บางรายลืมนรายละเอียดที่สำคัญในคำเบิกความ สาเหตุดังกล่าวก็เพราะว่าความไม่รู้และมีภาพลักษณ์ต่อกระบวนการยุติธรรมว่าเป็นสิ่งที่น่าเกรงกลัวจึงเกิดความไม่มั่นใจ ถ้าผู้เสียหายมีโอกาสได้พบเห็นบรรยากาศการดำเนินคดีในศาลโดยไปนั่งฟังการพิจารณาคดีอื่น ๆ ก่อนไปเบิกความที่ศาลในคดีตนเองและได้รับรู้ว่าบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ศาล อัยการ ทนายความ ว่ามีบทบาทหน้าที่อย่างไรในการพิจารณาคดีก็จะช่วยให้ผู้เสียหายมีความมั่นใจที่จะไปเบิกความเป็นพยานที่ศาลโดยไม่รู้สึกหวั่นเกรง ซึ่งทำให้ผู้เสียหายสามารถเบิกความในศาลได้รายละเอียดอย่างชัดเจน (สาธิต ไซส์ดิษฐ์, 2536)

การพิจารณาคดีของผู้พิพากษา ตามปกติการพิจารณาคดีในศาลจะต้องทำโดยเปิดเผย ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันในความยุติธรรม กล่าวคือ การพิจารณาคดีสืบพยานตลอดจนการพิพากษาในการพิจารณาคดีเด็กต้องอยู่ร่วมกันกับผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กและญาติซึ่งทำให้เด็กมีความรู้สึกหวาดกลัว กังวล ทำให้เด็กขาดความมั่นใจที่จะเบิกความหรือตอบคำถามของผู้พิพากษา

ในชั้นตอนนี้สิ่งที่อัยการสามารถช่วยเด็กได้ก็โดยการชักชวนเด็กในการให้การในศาล หลีกเลี่ยงไม่ให้เด็กต้องพบกับผู้กระทำผิดโดยการขอพิจารณาคดีลับและไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิด ดังนั้นในการช่วยเหลือของผู้พิพากษาคืออนุญาตให้มีการพิจารณาเป็นคดีลับตามที่อัยการร้องขอ หรือผู้พิพากษาพิจารณาให้มีการพิจารณาคดีลับเอง (สาธิต ไซส์ดิชย์, 2536)

ผลการวิจัยพบว่าการที่เด็กไม่สามารถมาเบิกความในศาลได้ตามที่นัดไว้ศาลก็จะเลื่อนการพิจารณาออกไป ซึ่งลักษณะเช่นนี้ทำให้เรื่องจบช้าและนานไปเด็กอาจจะหายไปเพราะการถูกข่มขู่ก็ได้ดังนั้นในเรื่องพยานหลักฐานเด็กผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศสามารถที่จะเบิกความลับหลังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้และในกรณีที่เด็กไม่อาจเบิกความในชั้นศาลดังกล่าวให้การของเด็กที่ไปปรากฏในรายงานการสอบสวนของตำรวจก็ยังสามารถยอมรับเป็นพยานหลักฐานแห่งคดี ดังนั้นแม้ว่าเด็กอาจไม่สามารถเบิกความในชั้นศาลศาลก็สามารถทราบข้อเท็จจริงได้ (สาธิต ไซส์ดิชย์, 2536)

เมื่อการพิจารณาคดีสิ้นสุดลงผลที่ผู้กระทำผิดได้รับมักจะไม่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำลงไปเนื่องจาก

1. การลดโทษให้เพราะผู้กระทำผิดสารภาพ
2. การขอภัยโทษเปลี่ยนจากโทษหนักเป็นเบา โดยฝ่ายบริหารอาจขอพระราชทานโดยเห็นสมควรเองหรือเริ่มขอพระราชทานโดยมีการร้องขอให้ถวายเรื่องราวขอพระราชทานก็ได้ (สาธิต ไซส์ดิชย์, 2536)

การได้รับอภัยโทษทำให้โทษที่ได้รับน้อยลงไม่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำลงไปและหากผู้กระทำผิดออกมาจากคุกโอกาสที่จะไปล่วงละเมิดทางเพศเด็กมีอีกดังเช่นกรณีที่ผู้ร้ายข่มขืนเด็กนักเรียนอนุบาลในห้องน้ำของโรงเรียนซึ่งผู้ร้ายสารภาพว่าเพิ่งได้รับการปลดปล่อยมาเพียงไม่กี่วัน

เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก

มูลนิธิคุ้มครองเด็ก เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ตั้งขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมโดยเฉพาะเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ จากปี พ.ศ.2540 ที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กได้รับแจ้งจากพลเมืองดีให้ไปช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นจำนวนถึง 138 ราย และปี พ.ศ.2541 มูลนิธิคุ้มครองเด็กได้รับแจ้งจากพลเมืองดีให้ไปช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจำนวน 210 ราย (มูลนิธิคุ้มครองเด็ก, 2542) เป็นจำนวนที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับของสังคมในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการมีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

การป้องกันถูกล่วงละเมิดทางเพศซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่าเมื่อทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กได้รับแจ้งจากพลเมืองดี ทางมูลนิธิได้เดินทางไปพบเด็กทันทีเพื่อให้การช่วยเหลือเด็ก โดยไปชี้แจงและทำความเข้าใจกับเด็กว่าทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กมาเพื่อช่วยเหลือเด็กให้พ้นจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศและจะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือด้านกฎหมายในการดำเนินคดีกับผู้ล่วงละเมิดทางเพศ ในกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิด

ทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวหรือผู้มีอิทธิพลหรือผู้มีอำนาจ เช่น ครู ตำรวจ พระ และผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กจะได้รับการชดเชยจากบุคคลที่เป็นพวกของผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก เช่น วันที่ 7 สิงหาคม 2541 ทางมูลนิธิได้ช่วยเหลือเด็กหญิงอายุ 13 ปี ถูกบิดาล่วงละเมิดทางเพศและมารดาขอร้องให้ให้เด็กแบ่งเบาภาระเรื่องเพศกับบิดาที่ตนไม่สามารถสนองได้ เมื่อทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กเข้าไปช่วยเหลือเด็กถูกมารดาต่อว่าเด็กเป็นคนอกตัญญูและเนรคุณ เป็นต้น เมื่อทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กได้รับแจ้งจากพลเมืองดีสิ่งแรกที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กทำคือการไปพบเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศให้เร็วที่สุดและแยกตัวเด็กออกมาอยู่ในที่ปลอดภัย เป็นการป้องกันไม่ให้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศอีกครั้ง (สัมภาษณ์ มนตรี สันทวิชัย, 22 ตุลาคม 2541) นอกจากนั้นในด้านกฎหมายที่ให้อำนาจแก่บิดามารดาในการดูแลเด็กแต่เมื่อเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัว มูลนิธิคุ้มครองเด็กต้องร้องขอต่อศาลให้ถอนอำนาจบิดามารดาแล้วให้มูลนิธิคุ้มครองเด็กเป็นผู้ดูแลเด็กแทน เพื่อความสะดวกในการช่วยเหลือเด็กในการนำมาฟื้นฟูร่างกายและจิตใจและการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด เพราะเมื่อเกิดการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก เด็กและผู้แทนโดยชอบธรรมอันได้แก่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเด็กในขณะนั้นสามารถแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินคดีกับผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ตามประมวลกฎหมายและวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 2(7), มาตรา 3 และมาตรา 5 หรือบุคคลอื่นซึ่งพบเห็นการกระทำผิด หรือทราบว่ามีกรกระทำผิดเกิดขึ้นสามารถกล่าวโทษเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้ (สาธิต ไซส์ถิตย, 2536)

จากการผลการวิจัยพบว่าในด้านทัศนคติของสังคมมูลนิธิคุ้มครองเด็กพบและพยายามเปลี่ยนทัศนคติของสังคมที่มีต่อเด็กกลุ่มนี้ และการเข้าไปช่วยเหลือของมูลนิธิคุ้มครองเด็กคือสังคมบางกลุ่มมองว่ามูลนิธิคุ้มครองเด็กทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ทำเรื่องง่ายให้เป็นเรื่องยาก เช่น กรณีที่ทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กได้ช่วยเหลือเด็ก ป.6 ที่ถูกนำชายข่มขืน จนตั้งครรภ์และคลอดบุตรโดยทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กไปขอความร่วมมือสอบถามข้อเท็จจริงที่โรงเรียน มูลนิธิคุ้มครองเด็กกลับได้รับการต่อว่าต่าง ๆ นานาจากอาจารย์ใหญ่และครูทั้งยังบอกว่าเรื่องราวทั้งหมดจบไปแล้วและยังกีดกันไม่ให้พบเด็กอีกด้วย (มูลนิธิคุ้มครองเด็ก, 2542) ซึ่งเป็นปัญหาที่ทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กพบบ่อยจะเห็นได้ว่าเป็นทัศนคติของสังคมที่ไม่ได้มองเด็กในแง่ลบอยากให้เรื่องจบตรงนั้นและถือว่าถ้ามีการดำเนินการต่อไปก็จะทำให้เรื่องใหญ่โตขึ้นโดยไม่คิดว่าเด็กอาจจะถูกล่วงละเมิดทางเพศอีกหรือผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กอาจจะไปล่วงละเมิดทางเพศเด็กคนอื่น

การป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศช้านอกจากแยกเด็กออกจากคนที่ล่วงละเมิดทางเพศเด็กแล้ว ในด้านทัศนคติของสังคมที่ยังมองเด็กกลุ่มนี้ไม่ดี ไม่ใช่ในแง่ลบแต่ยังไม่ยอมรับเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ (สัมภาษณ์ มนตรี สันทวิชัย, 22 ตุลาคม 2541)

การช่วยเหลือขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่าความช่วยเหลือของมูลนิธิคุ้มครองเด็กไม่ได้ช่วยเหลือเมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในมูลนิธิคุ้มครองเด็กแต่ได้มีการช่วยเหลือก่อนที่เด็กจะเข้ามาอยู่ในมูลนิธิคุ้มครองเด็กโดยการเข้าไป

ให้ถึงตัวเด็กให้เร็วที่สุด สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดกับเด็กว่าทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กและเข้ามาเพื่อช่วยเหลือเขาเด็กจะให้ความร่วมมือกับมูลนิธิคุ้มครองเด็กหลังจากนั้นจึงให้การช่วยเหลือเด็กในขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไปโดยการแจ้งตำรวจและให้การรักษาร่างกาย ฟันฟูทางด้านจิตใจ กรณีนี้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวหรือผู้มีอิทธิพลหากเด็กยังอยู่ที่นั่นต่อไปเด็กอาจถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ มูลนิธิคุ้มครองเด็กก็จะร้องขอต่อศาลเพื่อเป็นผู้ปกครองหรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก นำเด็กมาให้การรักษาบาดแผลและการฟื้นฟูสภาพจิตใจที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กเพราะขั้นตอนในการช่วยเหลือเด็กทางด้านกฎหมายคือ ในการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน (มาตรา 40) เด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกรรมได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ เป็นต้น และได้มีการกำหนดหน้าที่ให้ผู้ใดก็ตามที่พบเห็นหรือนำเชื่อถือว่ามี การกระทำทารุณกรรม หรือ เลี้ยงดูมิชอบต่อเด็กและเยาวชนต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ (มาตรา 41) สำหรับเจ้าพนักงานนั้นก็มีอำนาจหน้าที่เข้าตรวจค้นตามมาตรา 28 (1) และมีอำนาจแยกตัวเด็กหรือเยาวชนจากครอบครัวเพื่อให้การคุ้มครองสวัสดิภาพ (มาตรา 42) และในเรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพนี้กฎหมายได้กำหนดวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนไว้ เช่น ต้องรับจัดการให้มีการตรวจรักษาทางกายและจิตใจทันทีก่อนที่จะส่งเด็กหรือเยาวชนไปยังสถานพัฒนาและฟื้นฟูเพื่อให้การคุ้มครองสวัสดิภาพในขั้นตอนต่อไป (มาตรา 43) และอาจกำหนดและแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพขึ้นเพื่อช่วยดูแลเด็กและเยาวชน (มาตรา 48) (สาธิต ไซส์ติชัย, 2536)

ผลการวิจัยพบว่าในการฟื้นฟูจิตใจเด็กของมูลนิธิคุ้มครองเด็กมีการทำงานที่ไม่เหมือนกับจิตแพทย์ คือมูลนิธิคุ้มครองเด็กจะให้เด็กเข้ามาอยู่ในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก ซึ่งบรรยากาศในมูลนิธิคุ้มครองเด็กเป็นบรรยากาศของครอบครัวที่มีทั้งเด็กและผู้ใหญ่อยู่ร่วมกันทุกคนมีความสำคัญกับครอบครัวและครอบครัวนี้เป็นของเด็ก การดำเนินชีวิตก็เป็นไปตามปกติของครอบครัวแต่ละคนมีกิจกรรมและหน้าที่ที่ต้องทำ จากการศึกษาพบว่าเด็กส่วนใหญ่ที่เข้ามาอยู่ในมูลนิธิคุ้มครองเด็กจะใช้เวลาในการปรับตัวไม่นานคือประมาณ 2 สัปดาห์เด็กก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวใหม่ได้ ข้อได้เปรียบของมูลนิธิคุ้มครองเด็กคือการอยู่กันแบบครอบครัวทุกคนให้การช่วยเหลือและไม่มองว่าเด็กเป็นคนไข้ แต่การเข้าไปฟื้นฟูจิตใจของนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์จะมีการทำงานเป็นขั้นตอน ดังนั้นอาจทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ป่วยทำให้การปรับตัวช้าไปด้วยเพราะเด็กไม่อยากให้ตนเองเป็นคนประหลาดในสายตาคนอื่น เพราะในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในด้านการฟื้นฟูจิตใจควรให้เด็กได้อยู่ในบรรยากาศของความเป็นจริงไม่ทำให้เด็กรู้สึกเป็นคนไข้เด็กก็จะสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว (มนตรี สันทวิชัย, สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2541)

การส่งต่อนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและการร่วมมือกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ถึงแม้ว่าคนภายนอกจะมองว่ามูลนิธิคุ้มครองเด็กมีความสามารถในการให้การช่วยเหลือเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศในระดับที่สูงสามารถช่วยเหลือเด็กให้หลุดพ้นจากการถูกล่วงละเมิด

ทางเพศชำและทำให้ผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กถูกดำเนินคดีและได้รับโทษตามกฎหมายทำให้ไม่สามารถออกมาล่วงละเมิดทางเพศเด็กต่อไป

ในการทำงานร่วมกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องมีตั้งแต่ครู ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา มีทั้งได้รับความร่วมมือและการขัดขวาง จากการวิจัยพบว่า

ครู พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือแต่ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจการทำงานของมูลนิธิคุ้มครองเด็ก การไม่ให้ความร่วมมือ เช่น กรณี กรณีที่ทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กได้ช่วยเหลือเด็ก ป.6 ที่ถูกนำชาย ช่มชื่นจนตั้งครรภ์และคลอดบุตร โดยทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กไปขอความร่วมมือสอบถามข้อเท็จจริงที่โรงเรียน มูลนิธิคุ้มครองเด็กกลับได้รับการต่อว่าต่าง ๆ นานาจากอาจารย์ใหญ่และครูและบอกว่าเรื่องราวทั้งหมดจบไปแล้วและยังกีดกันไม่ให้พบเด็กอีกด้วย สิ่งที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กได้แก้ไขคือการชี้ให้เห็นถึงผลดีและผลเสียของการที่ครูไม่ให้การร่วมมือ นอกจากผู้ล่วงละเมิดทางเพศทางเด็กยังอยู่ต่อไปแล้วยังอาจจะไปล่วงละเมิดทางเพศเด็กคนอื่นได้อีกเพราะปัญหาไม่ได้จบแค่เรื่องเงียบหายเท่านั้น

ตำรวจ ในช่วงแรกการร่วมมือของตำรวจมีน้อย การทำงานจึงช้าแต่ประมาณ 2-3 ปี ที่ผ่านมามีการทำงานเร็วขึ้น ให้การร่วมมือมากขึ้นส่วนหนึ่งมาจากสภาพปัญหาที่รุนแรงขึ้นและได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไปการทำงานก็จะรวดเร็วขึ้น

แพทย์ การทำงานยังไม่ประสานงานกันเท่าที่ควรเพราะแพทย์มีเวลาน้อยมาก

อัยการ ผู้พิพากษา ให้ความร่วมมือดีและได้แนะนำสิ่งที่มีประโยชน์บางอย่างให้แก่เด็ก และมูลนิธิคุ้มครองเด็ก ดังนั้นการทำงานร่วมกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน โดยรวมได้รับความร่วมมือในขั้นดีและจะดียิ่งขึ้นถ้าทุกฝ่ายร่วมมือกันเพื่อคุ้มครองเด็กให้รอดพ้นจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ดังนั้นที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กได้ช่วยเหลือเด็กเป็นจำนวนมากมูลนิธิคุ้มครองเด็กต้องได้รับความร่วมมือจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วยเพราะการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศต้องทำงานร่วมกับนักวิชาชีพอื่นจะทำให้ช่วยเหลือนักเรียนได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะตุลย์, 2528)

ผู้ค้นพบปัญหา

ผู้ค้นพบปัญหาหรือพลเมืองดีที่ค้นพบเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศแล้วให้การช่วยเหลือเด็ก โดยการเข้าไปช่วยเหลือด้วยตนเองหรือแจ้งให้ผู้มีหน้าที่ช่วยเหลือมาช่วยเหลือเด็กนับเป็นการช่วยแก้ปัญหาสังคมได้ในระดับหนึ่งโดยการไม่เฉยเมยต่อปัญหานี้ ผู้ค้นพบปัญหาส่วนใหญ่เป็นครู ชาวบ้าน พระสงฆ์ สื่อมวลชนต่าง ๆ ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้นที่จะช่วยเหลือเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ (อภิรดี สิริแก้ว, 2537)

ครูเป็นผู้ที่มีโอกาสพบปัญหานี้มากที่สุดเพราะครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็ก มีความสนิทสนมกับเด็ก ช่วงเวลาที่อยู่กับเด็กมีมากจึงเป็นโอกาสที่จะสังเกตเห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของเด็ก

ซึ่งนำไปสู่การสังสัยและค้นหาสาเหตุ การที่ครูค้นพบสาเหตุอย่างรวดเร็วก็สามารถช่วยเหลือเด็กได้เร็วยิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ การค้นพบปัญหา และการให้ความช่วยเหลือ

ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่ไม่อบอุ่น สภาพครอบครัวแตกแยก เด็กมีครอบครัวใหม่ที่คนภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก เช่น บิดาเลี้ยง อา ลุง ฯลฯ ดังนั้นจึงทำให้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ง่าย สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวพักตร์ เวศมิวิบูลย์ (2539) ที่กล่าวว่าสภาพครอบครัวที่แตกแยก และเด็กต้องเข้ามาอยู่ในครอบครัวใหม่ทำให้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศได้เพราะครอบครัวใหม่ไม่มีความผูกพันกับเด็ก ส่วนใหญ่เด็กจะถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบิดาเลี้ยง รองลงมาคือญาติพี่น้อง โดยที่มารดาของเด็กไม่สามารถช่วยเหลือได้หรือบางครั้งยังยอมให้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ และในการเข้าไปช่วยเหลือของผู้ค้นพบปัญหาจึงได้รับการต่อต้านจากครอบครัวของเด็กผู้ค้นพบปัญหาจึงต้องแจ้งให้ผู้ที่สามารถช่วยเหลือเด็กได้เข้าไปช่วยเหลือเด็กและส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก เป็นที่น่าสังเกตว่าทำไมส่วนใหญ่จึงแจ้งไปที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กทั้ง ๆ ที่เกิดเหตุการณ์ขึ้นที่ต่างจังหวัดเป็นสิ่งที่หน่วยงานราชการน่าจะพิจารณาและหาสาเหตุและถ้าผู้ล่วงละเมิดทางเพศทราบว่าใครเป็นคนแจ้งให้มีคนเข้ามาช่วยเหลือเด็กผู้ค้นพบก็จะมีอันตรายด้วย ดังนั้นการไม่บอกว่าใครเป็นผู้แจ้งให้ทราบของมูลนิธิทำให้ผู้ค้นพบมีความปลอดภัยและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือสอดส่องดูแลสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชน และหน่วยงานราชการควรจะทำจัดหรือลดขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ให้การทำงานกระชับขึ้นเพราะการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว การช่วยเหลือก็จะมีประสิทธิภาพ (มนตรี ลินทวิชัย, สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2541)

สถานการณ์ที่สร้างภาวะเสี่ยงจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศของเด็กพบมากในครอบครัวที่ยากจน การเป็นอยู่ภายในครอบครัวอยู่รวมกันไม่มีการแยกสัดส่วนโอกาสที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศมีมากเพราะเด็กรู้และเห็นถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้อยู่ร่วมห้องหากเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เด็กไม่สามารถหนีไปไหนได้และมีบอยที่มารดาไม่สามารถช่วยเหลือเด็กได้ เพราะถูกข่มขู่ บางครั้งเป็นความเต็มใจและต้องการของมารดาที่จะให้มีการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ในกรณีที่เด็กถูกบุคคลอื่นล่วงละเมิดทางเพศเพราะเด็กต้องอยู่คนเดียวเป็นส่วนมากบิดามารดาออกไปทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของสุวพักตร์ เวศมิวิบูลย์ (2539) ที่อธิบายว่าการที่เด็กขาดขอบเขตความเป็นส่วนตัวไม่มีห้องนอนเฉพาะเป็นของตนเองนั้นเป็นปัจจัยเสี่ยงสูงที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศเด็กได้ เนื่องจากการที่เด็กอยู่ร่วมกันใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดูนั้นการมองเห็นกันและกันในทุกอิริยาบถก่อให้เกิดการกระตุ้นทางเพศได้ทั้งผู้ใหญ่และตัวเด็กเองแต่ถึงแม้ว่าเด็กจะมีขอบเขตเป็นส่วนตัวเด็กก็มีโอกาสที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ ถ้าผู้ล่วงละเมิดได้วางแผนไว้แล้ว

ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเด็กส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในครอบครัว การที่ปัญหาจะเผยแพร่ออกสู่ข้างนอกเป็นการยากถ้ามีก็น้อย ดังนั้นถ้าชุมชนได้ให้ความสนใจและมีความปรารถนาดีก็สามารถรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แต่ไม่ควรเฉยเมยหรือกลัวได้รับอันตรายจนไม่บอกให้ผู้มีหน้าที่มาช่วยเหลือเด็ก ผู้ค้นพบปัญหาสามารถแจ้งให้ผู้ที่สามารถช่วยเด็กได้ได้ทราบและมาช่วยเหลือได้โดยไม่จำเป็นต้องบอกชื่อตัวเองให้ทราบ แต่การที่ไม่มีการแจ้งให้ทราบเพราะการเฉยเมยถือว่าไม่ใช่เรื่องของตัวเองคนที่ถูกล่วงไม่ใช่ญาติดังนั้นผู้มีหน้าที่ในการช่วยเหลือเด็กควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันแจ้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ช่วยเหลือทราบ

ครูที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในโรงเรียน

ช่วงระยะเวลาของเด็กแต่ละวันส่วนหนึ่งเด็กต้องอยู่ในโรงเรียนและเป็นช่วงระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ชั่วโมง ดังนั้นในช่วงเวลานั้นเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานพอสมควรและเป็นช่วงเวลาที่ดีที่ครูควรใช้เวลาช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

การช่วยเหลือและดูแลเด็กนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศทางการเรียน

การใช้สื่อการสอนของครู สื่อส่วนใหญ่ที่ครูใช้สอนเด็กเป็นรูปภาพหรือบัตรคำ เป็นสื่อที่ทำได้ง่ายและทนทานสามารถเก็บไว้ใช้ได้นานและการใช้สื่อประเภทนี้ของครูสร้างความสนใจเด็กได้น้อยนอกจากจะเป็นรูปที่เด็กไม่เคยเห็นและวิธีสอนที่ครูใช้มากที่สุดคือการบรรยายให้เด็กฟังโดยเด็กมีส่วนร่วมจากการตอบคำถาม สอดคล้องกับการศึกษาของยุพิน จายะภูมิ (2533) ที่พบว่าครูส่วนใหญ่ทำสื่อการสอนประเภทรูปภาพและบัตรคำทำมาจากวัสดุที่หาง่าย ดังนั้นในการสอนครูควรใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ใช้สื่อเพื่อให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น

บุคลิกภาพของครูผลการวิจัยพบว่าครูที่ใจดีให้ความเป็นกันเองแก่นักเรียนเอื้อเพื่อเมื่อแม่แก่นักเรียน มีความใกล้ชิดสนิทสนมทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมตอบสนองที่ดี ครูบางคนเสียงดังเออาจริงเออาจับกับการสอนแรก ๆ นักเรียนจะรู้สึกกลัวแต่เมื่อนักเรียนได้ใกล้ชิดนักเรียนจะรู้สึกที่ครูใจดี ครูส่วนใหญ่จะมีบุคลิกแบบนี้เพื่อควบคุมให้การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดี ครูมีบุคลิกที่นักเรียนชอบก็จะทำให้ความใกล้ชิดของครูและนักเรียนมีมาก นักเรียนและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บุคลิกของครูมีอิทธิพลต่อนักเรียนเพราะนักเรียนชอบเลียนแบบครูและจดจำลักษณะของครูที่ตนฟังพอใจมาปรับเป็นบุคลิกของตนเอง สิ่งที่จะเป็นเครื่องตัดสินว่าครูควรเปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่เมื่อใดนั้นให้ดูจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของเด็ก ดังนั้นในการสอนของครูจึงควรสร้างบุคลิกที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ตนเองเพื่อจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคลิกภาพครูมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนจะทำให้เด็กไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนเพราะบุคลิกที่ดีของครูสามารถเห็นยั้งจิตใจของนักเรียนให้อยากเรียนทำให้วิชาที่น่าสนใจ

(กรมวิชาการ, 2525)

ในการสอนเด็กการลงโทษมักจะเกิดขึ้นเป็นประจำ การลงโทษของครูมีหลายอย่าง เช่น ตู๋ ตี เขกโต๊ะ ยืน ฯลฯ ครูส่วนใหญ่ใช้การลงโทษเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กดังนั้นถ้าครูใช้การลงโทษเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กได้อย่างถูกต้องก็จะเป็นผลดี แต่ถ้าวิธีการที่ครูใช้ไม่ตรงกับสาเหตุก็ไม่ช่วยให้ครูเข้าใจแต่ครูเองอาจเสียเวลา เสียอารมณ์และในบางครั้งพฤติกรรมเดิมของเด็กนอกจากไม่ดีขึ้นแล้วยังกลับเลวร้ายลงไปอีกและอาจจะมีพฤติกรรมที่ไม่ดีลักษณะอื่นเข้ามาเสริม (บังอร เอี่ยมรอด, 2533)

ด้านการจัดห้องเรียนผลการวิจัยพบว่า ถ้าห้องเรียนที่ครูจัดโต๊ะนักเรียนเป็นกลุ่มนักเรียนนั่งเรียนอย่างสบาย มีสีหน้ายิ้มแย้ม นักเรียนสามารถซักถามและตอบคำถามครูอาจถูกต้องหรือไม่ก็ตามเพราะครูใจดีไม่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัยในห้องเรียนทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเองทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกและสนใจที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นอย่างสบายและมีความเป็นกันเอง ส่วนห้องเรียนที่ครูจัดโต๊ะเรียนแถวตอนยาวเดี่ยว ๆ หน้าหน้าเข้ากระดานคำพบว่านักเรียนนั่งตัวตรงหันหน้าเข้าหากกระดานคำมีสีหน้าเรียบเฉย เนื่องจากมีความเกรงและกลัวครูซึ่งเคร่งครัดต่อระเบียบวินัยในห้องเรียน เมื่อครูซักถามหรือเรียกชื่อนักเรียนจะสะดุ้งโดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนไม่เก่งทำให้ไม่สามารถตอบคำถามครูได้และจะถูกครูทำโทษให้ยืนอยู่ก่อน ทำให้นักเรียนไม่กล้าแสดงออกเมื่อครูขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมหรือซักถามเมื่อไม่เข้าใจบทเรียน ดังนั้นการจัดห้องเรียนควรจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมกับบทเรียนมีที่ว่างพอให้เด็กทำกิจกรรมมีป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังสอน ครูควรกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ให้เด็กมีโอกาสซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน (สุนน อมรวีวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ, 2531) ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าการจัดบรรยากาศในห้องเรียนของครูประจำชั้นแต่ละคนขึ้นอยู่กับความแตกต่างในการจัดการของครูแต่ละคนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

การช่วยเหลือและดูแลนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศด้านการอยู่ร่วมกับเพื่อน

ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ทั้งครูและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศและสมาชิกในห้องเป็นในลักษณะของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Personal Behavior) โดยส่วนใหญ่พบว่าเด็กมีความสนิทสนมกับครู คั่นเคยกับครูให้ความช่วยเหลือครูในการทำงานทั้งงานส่วนตัวและงานส่วนรวม แต่เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะมีความสนิทสนมกับครูน้อยกว่าสมาชิกคนอื่นในห้อง แต่ในการพูดคุยกับเพื่อนเด็กจะมีความสนิทสนมกัน มีการแบ่งปันขนมของใช้ซึ่งกันและกัน ส่วนครูจะให้ความสนิทสนมและคอยสังเกตเด็กและให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือทั้งด้านการเรียนและสังคมในห้องเรียน ในขณะที่เรียนครูจะให้ความช่วยเหลือเด็กในการเรียนและการอยู่ร่วมกับเพื่อนโดยการจัดที่นั่งให้เด็กโดยเลือกให้เด็กนั่งกับคนที่มีจิตใจชอบช่วยเหลือเพื่อน มีความเป็นกันเองและผลการเรียนอยู่ในระดับดีและเป็นที่ยอมรับของเพื่อนเพื่อให้เด็กคนนั้นชักจูงเพื่อนให้เข้าสังคม รู้จักปรับตัวเมื่ออยู่กับเพื่อน ๆ ซึ่งพบว่าเด็กสามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ในระดับ

หนึ่ง เพราะการอยู่ร่วมกันในสังคมต้องมีการปฏิสัมพันธ์เช่นเดียวกับสังคมในโรงเรียนที่ประกอบไปด้วยครูและนักเรียน สังคมในโรงเรียนเป็นสังคมที่มีความสำคัญต่อเด็กมากสังคมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ประสบการณ์แก่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ กับบุคคลอื่น ๆ โดยการแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ (ซูพงส์ ปัญจมวดี, 2534)

ในโรงเรียนปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลในห้องเรียนเริ่มจากครูกับนักเรียน ซึ่งนอกเหนือจากการมีปฏิสัมพันธ์ในขณะที่ดำเนินการเรียนการสอนอยู่นั้น ครูกับนักเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน ทั้งเด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศและสมาชิกในห้อง (ซูพงส์ ปัญจมวดี, 2534)

การช่วยเหลือและดูแลนักเรียนที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศด้านการอยู่ร่วมในสังคม

ผลการวิจัยพบว่าในระยะแรกเด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศจะมีเฉพาะกลุ่มที่มาจากมูลนิธิคุ้มครองเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกันซึ่งมีทั้งในระดับชั้นเดียวกันและต่างระดับชั้นกัน เด็กมีความสนิทสนมคุ้นเคยเนื่องจากมาจากที่เดียวกัน เด็กมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและทำกิจกรรมที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กจัดให้ร่วมกัน เด็กจะคุยสนิทกับเพื่อนที่สนิทสนมแม้ว่าเด็กจะไม่ได้อยู่ห้องเดียวกัน แต่เมื่อถึงเวลาพักเด็กจะเล่นและคุยกับเพื่อนกลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้เด็กยังมีความสนิทสนมกับเพื่อนรุ่นพี่และรุ่นน้องที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันและเด็กยังหลีกเลี่ยงที่จะใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีปัญหาแม้ว่าจะมาจากมูลนิธิคุ้มครองเด็กก็ตาม

เมื่อเด็กมีเพื่อนมากขึ้นและไม่ใช่เพื่อนจากมูลนิธิคุ้มครองเด็ก เด็กสามารถปรับตัวให้มีความคุ้นเคยกับเพื่อนใหม่ได้และเพื่อนใหม่ก็ยอมรับเด็กเหล่านี้จึงทำให้มีการพึ่งพากันในด้านการเรียนและทางสังคม เด็กสามารถเข้ากลุ่ม คุย เล่นกัน แบ่งปันซึ่งกันและกันเพราะเด็กทุกคนย่อมมีเพื่อนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การที่เด็กได้มีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนจะช่วยทำให้เด็กได้พัฒนาด้านความพร้อมทางอารมณ์ได้เด็กจะเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (ซูพงส์ ปัญจมวดี, 2534) และส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพและการปรับตัวของเด็กในการเข้ากลุ่มของเด็ก เด็กจะเข้ากลุ่มเฉพาะเพื่อนที่มีวัยใกล้เคียง พื้นฐานทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ด้วยดี

เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลเด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศที่อยู่ในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก

เด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศไม่ว่าเด็กจะอยู่ในวัยใดหรือถูกล่อลวงละเมิดในรูปแบบใดก็ตามหลังจากที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กจะได้รับผลกระทบที่รุนแรงและยาวนานในหลายด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ บาดแผลที่เด็กได้รับทางร่างกายเมื่อได้รับการรักษาได้ไม่นานก็จะหายไปหรืออาจทิ้งร่องรอยแผลเป็นไว้บ้างเพียงเล็กน้อย แต่บาดแผลทางจิตใจของเด็กคงยากต่อการเยียวยาให้เด็กกลับเป็นปกติเหมือนเดิมได้ ดังนั้นในการให้การช่วยเหลือของมูลนิธิคุ้มครองเด็กจึงต้องช่วยเหลือเด็กด้านร่างกาย จิตใจ และการปรับตัวในสังคม เพราะการล่อลวงละเมิดทางเพศ

เด็กทำให้เกิดบาดแผลทางร่างกายและเกิดการชะงักงันของพัฒนาตามวัยในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ สติปัญญา (สุพัตร์ เวศมิบูลย์, 2539) และเพื่อปรับปรุงสุขภาพจิตเด็กให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว (อภิรดี สิริแก้ว, 2537)

การช่วยเหลือและดูแลนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศด้านร่างกาย

เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมักมาในสภาพร่างกายบอบช้ำบาดแผลจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้นในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศด้านร่างกายคือนำเด็กไปพบแพทย์ เพื่อให้การรักษาบาดแผลทางร่างกายที่เกิดจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศและการที่เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กพาเด็กไปพบแพทย์เพื่อรักษาบาดแผลทางร่างกายให้หายแล้ว ผลการตรวจรักษาของแพทย์ยังใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก การตรวจรักษาทางร่างกายทางเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กไม่ได้พาไปตรวจในโรงพยาบาลของรัฐเพียงอย่างเดียวแต่ยังไปตรวจรักษาที่คลินิกอื่นด้วยเพราะข้อจำกัดของโรงพยาบาลของรัฐคือในการรักษาทางร่างกายของเด็กบางครั้งต้องได้รับการรักษาทันทีเพราะเด็กบางคนได้รับความรุนแรงจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากทำให้เกิดบาดแผลฉกรรจ์ เช่น มดลูกอักเสบ ช่องคลอดฉีกขาด เป็นต้น และไม่สะดวกในด้านระยะทาง

ในการรักษาทางร่างกายเด็กจำเป็นจะต้องได้รับการดูแลที่ถูกต้อง คือต้องได้รับการพักผ่อน การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และได้รับการผ่อนคลายทางด้านจิตใจด้วย จากการวิจัยพบว่าเด็กที่มีอาการเจ็บป่วยทางด้านร่างกายบางรายจะไม่ให้ความร่วมมือในการรักษา ไม่รับประทานอาหาร ไม่รับประทานยาแล้วเด็กยังมีอาการทางด้านจิตใจด้วย ดังนั้นเด็กจึงต้องได้รับการดูแลทางด้านจิตใจด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิณี สันตบุตร และคณะ (2537) คือผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศทุกรายเมื่อไปแจ้งความร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วจะถูกส่งตัวไปตรวจร่างกาย ณ โรงพยาบาลของรัฐเพื่อรักษาบาดแผลและเก็บพินิจชันพลิกหลักฐานต่าง ๆ โดยแพทย์จะทำการตรวจรักษาบาดแผลทางร่างกายตรวจภายในเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการตั้งครรภ์

การช่วยเหลือและดูแลนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศด้านจิตใจ

ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่มูลนิธิให้การดูแลส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกล่วงละเมิดเพียงครั้งเดียวแล้วได้รับการช่วยเหลือทันที บางคนถูกล่วงละเมิดทางเพศมานานนับปี หรือบางรายมากกว่า 3 ปี จึงได้รับการช่วยเหลือ ดังนั้นสภาพจิตใจของเด็กได้รับผลกระทบมาก เด็กไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคือช่วงหนึ่งของชีวิตที่ได้เกิดขึ้นกับเด็ก เด็กที่เข้ามาในสภาพที่จิตใจบาดเจ็บ เช่น แยกตัวอยู่คนเดียว เบื่อสังคม เศร้า ซึม ดังนั้นเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กต้องให้การฟื้นฟูทางด้านจิตใจเด็กเพื่อให้เด็กปรับตัวได้อย่างรวดเร็วเพื่อจะได้ใช้ชีวิตในสังคมต่อไปได้

สิ่งที่เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กได้ทำในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กคือให้เด็กเข้ามาอยู่ในมูลนิธิคุ้มครองเด็กมีลักษณะเป็นครอบครัวที่มีทั้งเด็กและผู้ใหญ่อยู่ร่วมกัน ให้เด็กทำกิจกรรม

ต่าง ๆ เช่น ศิลปะ กีฬา การขับร้องเพลง เป็นต้น ในการทำกิจกรรมของมูลนิธิคุ้มครองเด็กจะมีความต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือในลักษณะจิตบำบัดโดยมีแพทย์ที่มีความรู้มาให้การช่วยเหลือ การทำจิตบำบัดที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก แตกต่างจากการทำจิตบำบัดที่ทำโดยนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์ในโรงพยาบาล การทำจิตบำบัดของเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กใช้ทำที่บ้านทำตลอดทั้งวัน จากการวิจัยพบว่าวิธีนี้น่าจะดีกว่าการทำจิตบำบัดที่ทำโดยนักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์ เพราะช่วยให้เด็กปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและมีอาการดีขึ้น ซึ่งเด็กได้ใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวจริง ๆ เด็กมีเพื่อน พี่ น้อง ครู พ่อ แม่ อยู่พร้อมหน้าในบ้านหลังเดียวกันเพราะการที่เด็กได้รับการช่วยเหลือทางด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมเพื่อปรับปรุงสุขภาพจิตเด็กให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วหากเด็กไม่ได้รับการช่วยเหลือโดยเร็วอาจเกิดผลเสียต่อเด็กส่วนใหญ่จะมีปัญหาด้านสุขภาพจิตเมื่อเติบโตขึ้น (อภิรดี ศิริแก้ว, 2537)

การช่วยเหลือและดูแลนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศทางด้านการอยู่ร่วมในสังคม

เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศนอกจากจะได้รับการช่วยเหลือทางด้านร่างกาย จิตใจแล้ว เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กต้องให้การช่วยเหลือด้านสังคมด้วย เพราะทั้ง 3 อย่าง ถ้าขาดไปอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะส่งผลถึงกันทั้งหมด เพราะเด็กต้องอยู่ในสังคม อยู่กับเพื่อน การที่เด็กได้มีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมทางอารมณ์ได้ เด็กจะเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ดังนั้นการที่เด็กจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีนั้น คือการที่让孩子อยู่ในสังคมนั้น ๆ ทั้งการอยู่ในบ้านที่มีคนหลายวัยหลากหลายทั้งบทบาทและหน้าที่และในขณะเดียวกันก็ให้เด็กเข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียน เป็นการช่วยเหลือเด็กทั้งที่อยู่ในครอบครัวและโรงเรียน ไม่มองว่าเด็กเป็นคนไข้ต้องคอยประคบประหงมใครและต้องไม่ได้ โดยการให้เด็กอยู่เฉพาะในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก นี่เป็นสิ่งที่ดีที่หน่วยงานของรัฐควรเอาแบบอย่าง เป็นการช่วยเหลือเด็กได้เร็วกว่าการที่ต้องให้เด็กอยู่ในโรงพยาบาลในฐานะคนไข้

กิจกรรมฟื้นฟูและพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กได้ทำควบคู่กันทั้งหมด โดยมีการใช้กิจกรรมต่าง ๆ ช่วย คือ กีฬา ศิลปะ (ประเภทวาดภาพ) การขับร้องและฟังเพลงรวมทั้งกิจกรรมนันทนาการและสร้างบรรยากาศภายในมูลนิธิคุ้มครองเด็กให้เป็นบรรยากาศของครอบครัวเดียวกัน นอกจากนั้นจะพยายามเน้นให้เด็กได้เสนอความสามารถของตนต่อสังคมในวงกว้างด้วย (มนตรี สินทวีชัย, 2542)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนให้ความสำคัญในการป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศน้อยทั้ง ๆ ที่การล่วงละเมิดทางเพศเด็กส่วนใหญ่เกิดในเด็กระดับประถมศึกษาโดยที่ทางโรงเรียนไม่มีมาตรการในการป้องกันใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นกฎ ระเบียบ

การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมมือกับผู้ปกครองในการหาทางป้องกันนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนคือ

1.1 โรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนให้มากกว่านี้เพื่อที่จะได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

1.2 การจัดการเรียนการสอนการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศสามารถสอนได้โดยสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงป.6 เพราะในปัจจุบันแนวโน้มการล่วงละเมิดทางเพศเด็กเพิ่มมากขึ้น

1.3 ผู้บริหารและครูควรหาความรู้ในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศให้มาก เพื่อจะได้นำมาสอนนักเรียน

1.4 ในการประชุมผู้ปกครองควรมีการพูดถึงเรื่องความปลอดภัยของเด็กที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและร่วมมือกันหาทางแก้ไขกับผู้ปกครองแทนที่จะเน้นเรื่องการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมเพียงไม่กี่อย่าง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง จากผลการวิจัยพบว่านักวิชาชีพแต่ละฝ่ายมีแนวทางการทำงานของตนเองซึ่งบางครั้งขัดกับการทำงานของนักวิชาชีพฝ่ายอื่น ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องคือ

2.1 ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อวางแผนการช่วยเหลือเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 ควรให้ความสำคัญกับปัญหานี้และทำงานกันอย่างเต็มความสามารถและรวดเร็ว

3. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานของรัฐ จากผลการวิจัยพบว่ารัฐยังให้ความสำคัญคุ้มครองแก่เด็กกลุ่มนี้ในระดับต่ำเช่นการให้การลงโทษทางด้านกฎหมายที่ยังน้อยกว่าความผิดที่ได้ทำ ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานของรัฐคือ

3.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์วิธีช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศให้เป็นที่รู้ของบุคคลทั่วไปเหมือนกับการรณรงค์ให้เลิกสูบบุหรี่

3.2 ควรมีหน่วยงานให้การช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศครอบคลุมหลาย ๆ พื้นที่

3.3 หน่วยงานราชการที่ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่มีอยู่แล้วควรทำงานให้จริงจังและควรลดขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

3.4 ในด้านกฎหมาย ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้เด็กได้รับความยุติธรรมและมีความเหมาะสม กับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับสังคม

สังคมควรมีทัศนคติที่ดีกับเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศและให้ความสำคัญ ร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เฉยเมยต่อปัญหานี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในระดับที่สูงต่อไปเพื่อให้ได้ผลการช่วยเหลือเด็กที่ถูกต้องและดีที่สุดโดยการศึกษาตั้งแต่ได้รับแจ้งจากพลเมืองจนถึงการได้รับการพิจารณาจากศาล
2. ควรมีการวิจัยในด้านการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษาเพื่อให้ได้ผลการวิจัยมาใช้ในการวางนโยบายสำหรับโรงเรียนในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน
3. ควรมีการวิจัยในด้านการสร้างหลักสูตรเพื่อใช้สอนการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศให้แก่นักเรียนในโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย